

31 augustus 2025

DAVID LUISTERT NAAR GOD

2 Samuël 5, vers 1 t/m 5 en vers 17 t/m 25

Deze tijd voelt wel wat als een nieuw begin. Het zal misschien niet door iedereen zo gevoeld worden – want sommigen zijn al weer een paar weken aan het werk en zitten al in het gewone ritme, anderen hebben helemaal geen vakantie gehad misschien - maar toch... Jij gaat misschien deze week wel naar een nieuwe klas, of misschien zelfs naar een nieuwe school, of opleiding. Ook als kerk gaan wij weer een nieuwe start maken. Over twee weken is het opening winterwerk, maar de eerste vergaderingen starten deze week al... De vakantieperiode wordt afgesloten en een nieuwe periode ligt voor ons of is alweer begonnen.

Daarom wil ik met u naar David gaan kijken. Want ook voor hem is er – op het moment waarover wij gelezen hebben – een nieuwe periode aangebroken. En ik vind het zo heel mooi om te zien *hoe* David deze nieuwe periode ingaat en aangaat. Heel veelzeggend hoe hij dat doet. Om ook door bemoedigd te worden. Daarom nodig ik jou en u uit om mee te kijken naar David en erover na te denken: hoe ga jij het nieuwe schooljaar tegemoet? Hoe is mijn nieuwe start in het gezin of thuis? Of gewoon: hoe ga ik deze nieuwe week tegemoet, met wat er op mij ligt te wachten aan taken, afspraken en ontmoetingen?

Even de geschiedenis van David wat terughalen. Waar staan wij nu? Nu, op het moment, waarover wij nu lezen, wordt David door de oudsten – de stamhoofden – van Israël tot koning gezalfd. Ja, hij was al eerder tot koning gezalfd. Over die eerdere zalvingsgeschiedenis heb ik een aantal weken geleden gepreikt: David is lang geleden door de profeet Samuël tot koning gezalfd. Al de zonen van Isaï moesten toen bij Samuël langskomen, één voor één, maar het bleek heel verrassend de laatste te zijn, waar eigenlijk niemand rekening mee had gehouden... Ze hadden deze jongste zoon, David, gewoon bij de schapen achtergelaten en niet eens uitgenodigd voor de zalvings-ceremonie. God gaat heel vaak verrassende wegen en wij moeten met God meekijken, zo vertelde ik in de preek toen.

Nu, tussen deze eerste zalving van David door Samuël jaren geleden en deze laatste zalving nu door de leiders van het noordelijke rijk Israël, is heel wat gebeurd. Heel mooie dingen: David heeft Goliath verslagen. Een reusachtig gebeuren! David was tot legeraanvoerder opgeklommen in het leger van koning Saul. David was daarmee al heel dicht tot de troon genaderd. Maar wat was hij tegelijkertijd ook ver verwijderd van die troon, want: Saul probeerde hem te doden. David werd teveel een concurrent voor Saul. David moest vluchten. Jarenlang op zijn hoede zijn, blijven uitkijken. Zou David nooit hebben getwijfeld aan die belofte tijdens zijn zalving dat hij koning zou worden? Zou het voor hem niet soms heel ver weg, heel onwerkelijk allemaal hebben geleken? Zulke grote woorden en beloften van God, maar zo'n bittere dagelijkse werkelijkheid waarin hij inmiddels al jarenlang leefde...

Nu, een tijdje geleden was koning Saul gestorven. En de leiders van het zuidelijke rijk, Juda, waren vervolgens

naar David gegaan om hem tot koning over hen uit te roepen. Zij zagen in hem hun nieuwe leider. Maar de leiders van het noordelijke rijk van Israël zagen dat op dat moment nog niet gebeuren. In het noordelijke rijk werd Isboseth, een zoon van Saul, tot nieuwe koning gezalfd. Maar na een lange hevige strijd tussen de generaal van David en zijn leger en de generaal van Isboseth en zijn leger, is uiteindelijk de generaal van David als winnaar uit de bus is gekomen en zijn tenslotte ook de leiders van het noordelijke rijk naar David gekomen om zich aan hem te onderwerpen en hem tot hun koning te zalven. En daar zijn wij begonnen met lezen: *‘Toen kwamen alle stammen van Israël naar David in Hebron en zeiden: Zie, wij zijn uw beenderen en uw vlees. Al eerder, toen Saul koning over ons was, was u het die Israël liet uitgaan en ingaan. Ook heeft de HEERE tegen u gezegd: U zult Mijn volk Israël weiden en u zult tot vorst zijn over Israël. Zo kwamen alle oudsten van Israël bij de koning in Hebron. En koning David sloot met hen in Hebron een verbond voor het aangezicht van de HEERE, en zij zalfden David tot koning over Israël. ... Eindelijk is David koning geworden over heel Israël. En dan zijn wij bij het thema van de preek: een nieuwe periode breekt aan.*

Maar waarom vertelde ik nu die lange inleiding met dat hele historische overzicht hoe alles is gegaan? Nu, weet u wat ik zo heel bijzonder eraan vind? Dat is dat David deze lange weg naar het eindelijk-koning-mogen-zijn echt helemaal Gods weg liet zijn. Wat bedoel ik? Nu, er waren zoveel momenten op deze weg geweest, waarop David de dingen naar zijn eigen hand had kunnen zetten, maar David bleef toch wachten. Zoveel momenten waarop je als mens met je oermenselijke verlangens en emoties je kansen zou hebben waargenomen..., maar David deed het niet. *Hij zocht echt Gods weg met zijn leven.* Twee keer had hij Saul kunnen doden - iedereen zou het logisch hebben gevonden in zo'n absurde situatie en het zou de weg naar de troon een stuk korter hebben gemaakt - maar David deed het niet. ... Later was er iemand die aan David kwam vertellen dat hij Saul had gedood – ‘David zou hem wel dankbaar zijn’, zo was zijn idee – maar David heeft deze man zelf met de dood gestraft: ‘niet de hand slaan aan de gezalfde van God’. Weer later was er Davids generaal die de generaal van Isboseth, Sauls zoon, had gedood... en daarmee het probleem even voor David had opgelost..., maar weer David was niet blij. Want David volgde niet zijn hart..., hij liet zich niet leiden door zijn sterke emoties..., hij deed niet wat iedereen zou doen..., David zocht Gods weg met zijn leven. Daarbij maakte hij ook fouten... Daarbij heeft hij misschien ook wel eens getwijfeld – ik zou mij dat wel voor kunnen stellen, als het allemaal zo anders loopt dan gehoopt en verwacht! – maar *David wilde Gods weg gaan.* Want God ging een weg met het volk Israël. God ging een weg met deze wereld, dwars door al het menselijke en onbegrijpelijke heen... En David wilde die weg van God zoeken... en op die weg God proberen te volgen...

Welke weg probeert u, probeer jij in het oog te houden voor de komende tijd? Misschien heb je een hele route uitgestippeld voor het komende schooljaar hoe je dat aan gaat pakken. Of heb jij plannen gemaakt voor hoe je je werk en of gezinsleven wilt inrichten in de komende tijd. Misschien heb je het medische traject, of die therapie op dit moment wel voor ogen, wat je hebt te ondergaan. Of

misschien heb je er niet zo over na gedacht en was je van plan om morgen gewoon verder te gaan zoals gisteren en eergisteren... Maar *zal je proberen om je gewone paadjes, je toekomstige route, de grootse plannen of alledaagse dingen te verbinden aan die grote weg..., die weg die God met deze wereld gaat? Die weg van Zijn Koninkrijk?*

Want... Samuel was jaren geleden niet gekomen om voor David een verrassende en interessante toekomst te beloven als toekomstige koning. Samuël was gekomen omdat God een plan heeft met Zijn volk Israël... en omdat God in en door Zijn volk Israël een plan had met heel deze wereld... *en David zou daarin een schakeltje mogen zijn..., daar ging het om.* David zou een best wel bijzondere schakel mogen gaan vormen..., maar toch gewoon maar één schakeltje. Dat was de essentie van Davids leven. Een schakeltje te zijn in het grote project van God. Een instrumentje te zijn in Zijn handen. Om met zijn mogelijkheden en onmogelijkheden God en Zijn Koninkrijk dienen.

Nu, daarmee heb ik in één zin ook het doel van uw leven en de zin van jouw leven verwoord: je gaat naar school, of je hebt een gezin, je hebt werkt of je bent thuis, je ontmoet allerlei mensen op je weg..., je bent wie je bent om op deze manier in dienst te staan van Gods Koninkrijk. Daarvoor ben je er hier in deze wereld. ... En soms betekent dat, zoals bij David, dat je op sommige momenten daarom niet gaat doen 'wat iedereen juist wel zou hebben gedaan in die situatie', je volgt niet je hart maar God. ... En soms betekent het willen volgen van Gods weg in je leven ook gewoon: het uithouden, de dagen door proberen te komen, terwijl je geen enkel resultaat of verandering ziet, zoals David jaren lang heeft moeten zwerven en niets van zijn zalving en van Gods leiding heeft gemerkt... Soms is het ook een zoeken, een wachten, het even niet begrijpen... *en toch vertrouwen dat God Zijn weg gaat met deze wereld, ook door jou heen.* Zo ging David zijn weg. Als schaapsjongen en als semiprofessioneel harpspeler. Als legeraanvoerder van Saul en als asielzoekende vluchteling, vanwege het regime van Saul. Als zwerver over de Filistijnse vlakten... en nu ook als pas aangetreden koning. David vertrouwde op Gods weg... en wilde Gods weg zoeken en gaan. Zult u, zal jij dat ook proberen te doen bij deze nieuwe start?

David wilde de weg volgen die God ging met Zijn volk Israël, met deze wereld. Dat zie je ook heel duidelijk in de gebeurtenis, waarover wij vandaag hebben gelezen in het tweede stukje van de Bijbellesing (vanaf vers 17): Davids confrontatie met de Filistijnen.

De Filistijnen kwamen er namelijk aan. Logisch, want een tijdje geleden hadden de Filistijnen Israël en koning Saul genadeloos verslagen en Israël tot hun onderdaan gemaakt... Israël was letterlijk en figuurlijk naar de Filistijnen... maar nu gonsde er onder de Filistijnen het gerucht dat Israël een nieuwe koning over zichzelf had uitgeroepen. Ze hadden David tot koning gemaakt over hun land. En die David, dat was ook nog eens een oude bekende van de Filistijnen, want lange tijd had David zich tijdens de nukken van Saul bij de Filistijnen aangesloten en deed hij alsof hij een van hen wilde zijn. Nu, dat vroeg nu om een krachtige reactie. De Filistijnen zullen tegen die David en zijn volk optrekken...

Maar ook David trok op, toen hij hoorde dat de Filistijnen eraan kwamen. Hij ging naar de vesting. Hij nam positie in. Maar dan... David vraagt eerst aan God: 'zal ik

optrekken tegen de Filistijnen?' Dat is mooi! David maakt zich gereed, hij neemt zijn taak als beschermheer van zijn volk op zich... en hij vraagt, voordat het geweld losbarst, God om leiding. En-en... Zo kan je dus ook je sollicitatieprocedure ingaan: niet afwachten tot een bedrijf zelf belt om te vragen of je alsjeblieft zou willen komen, 'want God moet het leiden'..., nee, zelf actie ondernemen net zoals David, maar ook: God vragen om Zijn leiding, op welke plek en met welke baan je er voor Hem en Zijn Koninkrijk zou kunnen zijn. ... Zo kan je ook als jongere bijvoorbeeld naar een partner zoeken. Niet wachten tot God ervoor zorgt dat iemand jou appt. Nee, het is soms zoeken..., soms op een roze wolk zitten, soms met een blauwtje oplopen, ... maar zoek je partner, als je daar aan toe bent, terwijl je tegelijkertijd God om wijsheid en hulp bidt. Doe alle dingen, zoals koning David de dingen aanpakt. Hij installeerde zijn leger, hij pakte aan... *en hij vroeg God: 'zal ik optrekken tegen de Filistijnen?'* Actie en tegelijkertijd stil worden voor het aangezicht van God. Want David wist: het gaat niet allereerst om mijn macht en mijn grote leger. Het gaat allereerst niet om succes en strategie. Het gaat allereerst om gehoorzaamheid aan God.

Zal jij ook zo je schoolperiode beginnen? Of je drukke gezinsleven, of werkleven voortzetten? Oppakken, goed nadenken, je best doen natuurlijk. Maar ook: 'wees stil, wordt stil voor het aangezicht van God...' 'Wat is Uw weg hierin Heere?'

'Zal ik optrekken tegen de Filistijnen, HEER? *Zult U* hen in mijn hand geven? Hoor je hoe afhankelijk David zich weet? Niet: 'zal ik succes hebben, God? Maar: '*zult U* hen in mijn hand geven?' David heeft een heel eigen visie op oorlog en op zijn strategieën en hun lef: *God* geeft de tegenstander in zijn handen. ... Dus ook: je talenten, die je op school moet gebruiken, die zijn van God, niet van jou. Het brood op de plank, waar je hard voor moet werken, is van God. Het geduld dat je nodig hebt met jezelf, of met je pubers, dat is van God. Ons land, dat is van God. David wist hoe afhankelijk hij als mens, ook als koning, was *van God*. En juist op kritieke momenten in je leven, als je zoals David een hele oorlog staat te wachten, ga je dat soms opeens extra beseffen....

Wat ik dan zo heel bemoedigend vind aan deze geschiedenis, is dat God David antwoordt. Waarschijnlijk gebeurde dat in die tijd met behulp van een zwarte en een witte steen, die de hoge priester bij zich droeg. De ene steen stond voor het antwoord 'ja' en de andere steen voor het antwoord 'nee'. Vergelijk het met 'kop of munt'. Wij doen dat niet meer op deze manier. Wij hebben met Pinksteren de Heilige Geest ontvangen die ons wijsheid wil schenken in onze keuzen. God wil nu door Zijn Geest tot ons spreken, via de Bijbel, via andere mensen, via dromen, via ons gevoel misschien. Maar of het toen via die twee stenen is gebeurd, of nu op een andere manier..., *God* wijst de weg. ... En God wijst niet alleen de weg, nee: God gaat ook de weg voor David uit... David mag God volgen... op Gods weg. ... Nu, dat vertrouwen moet je echt vasthouden. Ook als je situatie soms een stuk ingewikkelder is dan een simpel ja of nee, goed of fout, niet doen of wel doen. God wil ons de weg wijzen. Hij wil jou de weg wijzen. Ja, mooier nog: *als je biddend Gods weg wilt gaan, dan mag je weten dat God ook voor je uit zal gaan.* God gaat niet slechts met je mee..., Hij gaat je zelfs voor, Hij baant voor je de weg.

God gaat voor je uit, zo krijgt David te horen. God volgt mij dus niet, nee, ik moet God volgen. Wij moeten proberen Gods weg te gaan, in alle situaties: in je familiebezoeken- en gesprekken, bij de hypotheekadviseur, in je dagelijkse werk, bij de dokter... Maar als wij zoals David Gods weg proberen te zoeken..., weet dan: God zal je voorgaan. Hij laat je niet alleen Zijn weg gaan... Hij gaat voor je uit. En Hij zal van Zich laten horen. Je hoeft je daarom niet te laten gijzelen door onzekerheid, je angsten, je teleurstellingen of het gewoon-niet-weten. God gaat je voor op de weg die je zult gaan. Probeer dat vast te houden, als je morgen weer op de fiets stapt, of uit je gebed stapt.

God gaat voor ons uit... Heel mooi wordt dat duidelijk, als David vervolgens nog een tweede keer tegen de Filistijnen moet optrekken. De Filistijnen waren afgedropen, maar ze kwamen na een tijdje nog een keer terug. Ze hadden blijkbaar weer wat moed gevat om nog een keer een poging te wagen om David en zijn volk onder hun macht proberen terug te krijgen. Ze trekken weer op. En David ook. En opnieuw lezen wij dat David God om raad vroeg. David vraagt God weer in alle afhankelijkheid: 'zal ik optrekken tegen de Filistijnen?' ... Maar let op(!): nu is Gods antwoord anders. God had een andere weg voor David bedacht.

Het is dus maar goed dat David opnieuw God om raad had gevraagd. Je zou misschien geneigd zijn om als David gewoon opnieuw, op dezelfde manier, de Filistijnen tegemoet te gaan. 'Gezien de ervaringen in het verleden', 'het ligt in lijn der verwachting', 'meestal...' Nee, zo werkt het niet bij God. Gods weg is soms verrassend anders. Of onbegrijpelijk anders misschien. We moeten niet op basis van onze ervaringen van het verleden het al voor God gaan invullen, of op basis van ons verwachtingspatroon onze keuzen maken. Nee: *echt* afhankelijk van God zijn. En daarom vroeg David God opnieuw om raad voor dit moment. David gaf God de ruimte om zijn weg te sturen, zo nodig bij te sturen. Maar God..., God liet dus opnieuw van Zich horen. David moest nu een omtrekkende beweging maken, zo vertelde God. David moet een omweg nemen om de Filistijnen vanuit een andere hoek aan te kunnen vallen. Vanaf de moerbeibomen, zo krijgt David als locatie aangewezen. En dan vervolgt God Zijn antwoord (vers 24): *laat het gebeuren, wanneer u het geluid van voetstappen in de toppen van de moerbeibomen hoort, dat u zich dan haast; want dan is de HEERE vóór u uit gegaan om het leger van de Filistijnen te verslaan.*

Wat moet David doen? David moet wacht houden tussen de moerbeibomen. Dus niet gelijk met uitgetrokken zwaard ten aanval gaan. Nee, hij moet daar bij die bomen eerst wachten. En als hij het geluid van voetstappen in de toppen van moerbeibomen hoort, *dan* moet hij in actie komen..., want dan is de Heere van de hemelse legermachten voor hem uitgetrokken.

Wat zou dat geluid geweest zijn, waar David op moest wachten? Misschien een geweldige windvlaag door de toppen van de bomen? Het kan soms zo'n geweld zijn als de wind door de toppen van de bomen raast. Inderdaad: alsof je boven je de voetstappen hoort dreunen van de hemelse legermachten, die eropuit trekken om de overwinning voor David te behalen.

Maar... ziet u die machtige koning met zijn stoere soldaten daar in de bosjes zitten? Zij zijn aan het luisteren naar de bomen. Ssst! ... Zij zijn ze van het padje

geraakt? Nee. Zij weten dat God hen de overwinning moet geven. En zij hebben zojuist gehoord dat God met Zijn leger voor hen uit zal gaan. Als ze de voetstappen van het engelenleger boven zich horen, dan moeten ze in actie komen. Want dan is de overwinning..., dan is de overwinning al behaald. Door God behaald.

Ik hoop dat u en jij ook soms zo even stil zullen worden om naar het geluid boven je te luisteren. Dat machtige geluid van boven. Dat machtige geluid van de God Die voor je uit wil gaan... op Zijn weg... Wees daarom stil voor het aangezicht van God. Als je morgen naar je werk of naar school gaat. Of naar een bezoek. Of naar je sportvereniging. Ga met God. Hij wil voor je uitgaan. Hij zal je de weg wijzen. Hij zal je *Zijn* weg wijzen. Ja, Hij zal van Zich laten horen. Luister maar...

Soms moet je je voor al die andere geluiden om je heen proberen af te sluiten om dat machtige geluid te horen. Er kan soms zoveel herrie om je heen zijn, zoveel ruis in je leven, van wat mensen om je heen roepen, of van alle meldingen op je smartphone, zodat je dat geluid van boven, van boven de boomtoppen bijna niet meer kan horen. Maar probeer je echt op dat 'geluid van boven te richten'. Want daar gaat het om in je leven. Om Gods leiding. Gods doel met je leven. Zijn Koninkrijk, dat Christus heeft gebracht en zal brengen.

Ik sluit af met een gedicht van de 19^e eeuwse dichter Nicolaas Beets, die zich door deze Bijbeltekst heeft laten inspireren en laten bemoedigen. Ik hoop dat het ook voor u een bemoediging zal zijn:

'De moerbeitoppen ruischten;'
God ging voorbij;
Neen, niet voorbij, hij toefde;
Hij wist wat ik behoefde,
En sprak tot mij;

Sprak tot mij in de stille,
De stille nacht;
Gedachten, die mij kwelden,
Vervolgden en ontstelden,
Verdreef hij zacht.

Hij liet zijn vrede dalen
Op ziel en zin;
'k Voelde in zijn' vaderarmen
Mij koestren en beschermen,
En sluimerde in.

De morgen, die mij wekte
Begroette ik blij.
Ik had zo zacht geslapen,
En Gij, mijn Schild en Wapen,
Waart nog nabij.